

Handläggare
Anna-Lena Albin
Telefon: 0850812018

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
25 februari 2021

Krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/1422

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Beslut justeras omedelbart.

Sammanfattning

I budget för år 2019 gavs miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram nya upphandlingsriktlinjer med avseende på tunga fordon för staden. Miljöförvaltningens förslag till miljölastbilsdefinition utgörs av tre kategorier:

Spjutspets: Tunga fordon (totalvikt över 3,5 ton) som drivs helt med el; samt bränslecellsfordon.

Avancerad: Tunga fordon ska som lägst uppfylla utsläppskraven motsvarande euroklass VI eller bättre, samt för sin framdrift drivas av annat bränsle än fossilt

Baskrav: Euroklass VI eller bättre

I förslaget från miljöförvaltningen framgår det att nämnderna föreslås att alltid använda Avancerad eller Spjutspets som utgångspunkt. Nivå Bas får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och anser att det signalerar högt ställda ambitioner och är förenligt med stadens klimat- och miljöarbete i såväl Miljöprogrammet som Klimathandlingsplanen. Förvaltningen anser dock att organisationen avseende hanteringen av det föreslagna uppdraget om att leverantören regelbundet ska redovisa vilket bränsle som tankats i fordonen, så att villkoren kan följas upp, behöver förtydligas.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har överlämnat en remiss till Södermalms stadsdelsnämnd som gäller krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad.

Remissvar ska efter begärt anstånd vara KS tillhanda 26 februari 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 15 februari samt i rådet för funktionshindersfrågor den 16 februari 2021.

Ärendet

Definitionen som används för miljölastbil är från 2015 och behöver uppdateras och utvidgas till fler nivåer i staden. I budget för år 2019 gavs miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram nya upphandlingsriktlinjer med avseende på tunga fordon för staden. Kraven på fordon kan utöver att vara ett upphandlingsverktyg även vara vägledande för andra aktörer.

Miljöförvaltningens förslag till miljölastbilsdefinition utgörs av tre kategorier:

Spjutspets: Tunga fordon (totalvikt över 3,5 ton) som drivs helt med el; samt bränslecellsfordon.

Avancerad: Tunga fordon ska som lägst uppfylla utsläppskraven motsvarande euroklass VI eller bättre, samt för sin framdrift drivas av annat bränsle än fossilt

Baskrav: Euroklass VI eller bättre

Vid kategoriseringen har miljöförvaltningen utgått enligt följande kriterier avseende hur miljölastbilar kan vara bättre än andra lastbilar:

1. Ha mindre lokal påverkan vad gäller buller och föroreningar till luft av framför allt partiklar och kväveoxider.
2. Ha mindre nettoutsläpp av växthusgaser och därmed minska påverkan på den globala uppvärmningen.

I kategorin *Spjutspets* ska fordonen inte ge upphov till utsläpp av växthusgaser och andra emissioner, och de ska ha ett betydligt lägre motorljud än en förbränningsmotor. Kraven omfattar relativt få fordon och i huvudsak elfordon.

I kategorin *Avancerad* inkluderas fordon som medför lägre nettoutsläpp av växthusgaser men som ändå har viss minskad påverkan på den lokala miljön. Ladd- och elhybrider samt fordon som drivs med biodrivmedel och gasfordon ingår i avancerad nivå.

Kategorin *Bas* utgör grunden för vad som ska accepteras vid upphandlingar och gäller för fordon som framför allt innebär viss minskad påverkan.

Genom att ställa krav på Euroklass VI eller högre på samtliga nivåer driver staden förnygring av fordonsflottan och premierar de som investerar i lägre utsläpp av lokala emissioner. Detta är också förenligt med reglerna för miljözon 1.

Leverantören av transporttjänsten måste med regelbundna tidsintervall, som leverantör och upphandlare kommer överens om, redovisa vilket bränsle som tankats i fordonet så att ovanstående villkor för fordon kan följas upp. I övrigt är godkända biodrivmedel sådana som är godkända enligt EU:s förnybartdirektiv, där kravet är att drivmedlet ska vara minst 60 procent förnybart i ett livscykelperspektiv.

I förslaget från miljöförvaltningen framgår det att nämnderna föreslås att alltid använda *Avancerad* eller *Spjutspets* som utgångspunkt. Nivå *Bas* får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga. Nämnder och bolag kan laborera med olika procentsatser mellan de olika nivåerna i sina upphandlingar. Miljöförvaltningen anser att det är en rimlig avvägning mellan miljönytta och transportbehov.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och anser att det signalerar högt ställda ambitioner och är förenligt med stadens klimat- och miljöarbete i såväl Miljöprogrammet som Klimathandlingsplanen.

Förvaltningen anser dock att organisationen avseende hanteringen av det föreslagna uppdraget om att leverantören regelbundet ska redovisa vilket bränsle som tankats i fordonen, så att villkoren kan följas upp, behöver förtydligas.

Förvaltningen föreslår även att förnygring av fordonsflottan kan ställas som krav under avtalsperioden och i takt med produktutvecklingen öka andelen av *spjutspets* och *avancerad* nivå i upphandlingarna.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att detta ärende varken innebär direkta eller indirekta konsekvenser för kvinnor respektive män och någon ytterligare jämställdhetsanalys behöver inte göras.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Snorre Berglund
Avdelningschef

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande Miljöförvaltningen, Krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2021-02-10
Snorre Berglund, Avdelningschef	2021-02-10